

Яцимірська М.Г.

Сучасна українська мова : практикум із пунктуації : навчальний посібник / М.Г. Яцимірська. – 2-ге вид., виправлене і доп. – Київ : Знання, 2009. – 264 с. – ISBN 978-966-346-562-3

У навчальному посібнику подано найголовніші питання з теорії синтаксису української мови. Описано характерні принципи пунктуації: структурний (синтаксичний), змістовий (значеннєвий, логічний), інтонаційний. Практикум спрямовує на нормативний характер використання розділових знаків, оскільки українська пунктуація — система регламентована й тісно пов'язана з культурою писемного мовлення. Тексти для вправ і диктантів — пізнавально-довідкового характеру, що сприятиме глибшим знанням з української літератури, історії України, психології спілкування.

Для студентів вищих навчальних закладів, коледжів, ліцеїв, учнів гімназій, загальноосвітніх шкіл.

ЗМІСТ

ПЕРЕДМОВА	7
Розділ 1. РОЗДІЛОВІ ЗНАКИ В КІНЦІ РЕЧЕННЯ	
ТА ПРИ ПЕРЕРВАНІЙ МОВІ	10
1.1. Крапка	10
1.2. Знак питання	13
1.3. Знак оклику	15
1.4. Три крапки	17
Контрольні запитання	26
Розділ 2. РОЗДІЛОВІ ЗНАКИ В ПРОСТОМУ РЕЧЕННІ	27
2.1. Речення. Його основні ознаки	27
2.2. Тире між підметом і присудком	28
2.3. Тире в неповному реченні	37
Контрольні запитання	41
Розділ 3. РОЗДІЛОВІ ЗНАКИ ПРИ ОДНОРІДНИХ ЧЛЕНАХ РЕЧЕННЯ	42
3.1. Однорідні члени речення	42
3.2. Однорідні та неоднорідні означення	48
3.3. Узагальнювальні слова при однорідних членах речення та розділові знаки при них	50
Контрольні запитання	54
Розділ 4. РОЗДІЛОВІ ЗНАКИ ПРИ ВІДОКРЕМЛЕНИХ ЧЛЕНАХ РЕЧЕННЯ	55
4.1. Відокремлені члени речення	55
4.2. Відокремлені означення	55
4.3. Відокремлені прикладки	58
4.4. Відокремлені обставини	61
4.5. Відокремлені додатки	63
4.6. Відокремлені члени речення з уточнювальним, пояснювальним і приєднувальним значенням	65
Контрольні запитання	67
Розділ 5. РОЗДІЛОВІ ЗНАКИ ПРИ СЛОВАХ, ГРАМАТИЧНО НЕ ПОВ'ЯЗАНИХ З ЧЛЕНАМИ РЕЧЕННЯ	68
5.1. Розділові знаки при вставних словах, словосполученнях і реченнях	68
5.2. Розділові знаки при вставлених конструкціях	71
5.3. Розділові знаки при звертанні	76
Контрольні запитання	85
Розділ 6. СТВЕРДЖУВАЛЬНІ, ЗАПЕРЕЧНІ, ПИТАЛЬНІ Й ОКЛИЧНІ СЛОВА	86

6.1. Виокремлення слів	86
6.2. Слова-речення	86
Контрольні запитання	88
Розділ 7. РОЗДІЛОВІ ЗНАКИ ПРИ ВИГУКАХ	89
7.1. Вигуки як клас слів	89
7.2. Розділові знаки при вигуках	90
Контрольні запитання	93
ВПРАВИ НА ПОВТОРЕННЯ	94
Розділ 8. РОЗДІЛОВІ ЗНАКИ В СКЛАДНИХ РЕЧЕННЯХ	100
8.1. Загальні відомості про складне речення	100
8.2. Розділові знаки в складносурядних реченнях	107
8.3. Розділові знаки в складнопідрядних реченнях	113
8.4. Пунктуація в реченнях з як	122
8.5. Розділові знаки в складних безсполучникових реченнях	136
8.6. Розділові знаки в складних синтаксичних конструкціях	144
Контрольні запитання	150
Розділ 9. ЧУЖЕ МОВЛЕННЯ. РОЗДІЛОВІ ЗНАКИ ПРИ ПРЯМІЙ МОВІ	151
9.1. Поняття про пряму мову й слова автора	151
9.2. Розділові знаки при прямій мові	152
9.3. Розділові знаки при цитатах	160
9.4. Розділові знаки при діалозі	163
Контрольні запитання	167
АВТОРСЬКА ПУНКТУАЦІЯ	168
Контрольні запитання	172
ВПРАВИ НА ПОВТОРЕННЯ	173
КОНТРОЛЬНО-ТРЕНУВАЛЬНІ ВПРАВИ	178
ДИКТАНТИ	201
СПИСОК ЛІТЕРАТУРИ	260